

BORD LI JIRREGOLA L-KERA

MAĞISTRAT
DR. JOSEPH GATT LL.D.

Udjenza ta' nhar il-Ġimġha, 12 ta' April 2024

Rikors Nru: 54/2023

Nru fuq il-Lista: 10

Ta' Maggi Industrial Park Limited (C40896)

vs

Marius Silverius Stanescu (119623A)

Il-Bord;

Ra r-rikors promotur flimkien mad-dokumenti hemm annessi, datat 3 ta' Frar 2023¹, fejn, *ad litteram*, ġie premess u ntalab is-segwenti:

1. Illi s-socċjeta' esponenti hija proprietarja tal-fond ossia l-garage formanti parti mill-kumpless, internament immarkat bin-numru tnejn u erbgħin (42) (Il-“Fond”) li jinstab fil-livell numru zero (0) tal-kumpless ta’ garages, uffiċċjalment bla-numru iżda li jgib l-isem ta’ ‘Ta’ Maggi

¹ A fol 1 et seq tal-proċess.

Industrial Park' formanti parti mit-territorju magħruf bħala Ta' Magġi aċċessibbi minn Triq San Leonardu, ix-Xgħajra (il-“Kumpless”);

2. *Illi permezz tal-kuntratt ta' lokazzjoni datat is-sebgha (7) ta' Ĝunju tas-sena elfejn u sbatax (2017) (il-“Kuntratt”), is-soċjeta’ esponenti kkonċediet a favur tal-intimat Marius Silverius Stanescu, il-Proprijeta b'titlu ta' kera għall-skopijiet kummerċjali, u dan għall-perjodu ta' ġħames snin mill-ewwel (1) ta' Lulju tas-sena elfejn u sbatax (2017) (kopja ta' liemma qiegħda tiġi hawn annessa u mmarkata bħala ‘Dok MSI’);*
3. *Illi dina l-konċessjoni ta' lokazzjoni saret versu l-kera ta' sebghha u għoxrin Euro (€27) kull jum, inkluż ħdud u festi għal-lewwel sentejn, wara liema il-kera ġiet awmentata għal tletin Ewro (€30) kuljum għal perjodu tas-sentejn segamenti wara liema wkoll l-kera ġiet awmentata għal-lahħar darba għal perjodu tal-ħames sena u dan b'kera ta' ġħamsa u tletin Euro (€35) eskluži l-VAT u dan skont kif jipprovdu l-artikolu 2.1, 2.2 u 2.3 tal-imsmemmi Kuntratt;*
4. *Illi tul iż-żmien tal-kera, l-intimat kemm-il darba naqas milli jħallas il-kera dovuta fiż-żmien pattwit iż-żda eventwalment u cioe nhar l-ewwel (1) ta' Ottubru waqa moruż fil-pagamenti tal-kera dovuta lis-soċjeta esponenti kompletament u sad-data tal-preżentata ta'dawn il-proċeduri huwa debitur tas-soċjeta esponenti fl-ammont kumplessiv ta' disat elef, ġħames mijha u għoxrin Euro (€9,520) rappreżentanti kera dovuta għall-perjodu li jokpri l-aħħar disgħa xhur tal-kirja u cioe minn l-ewwel ta' Ottubru tas-sena elfejn wieħed u għoxrin (2021) sal-aħħar ta' Ĝunju tas-sena elfejn tnejn u għoxrin (2022);*
5. *Illi in vista ta' dan u permezz ta' ittra uffiċċiali bin-numru 1347/2022 datata nhar l-ewwel (1) ta' Ĝunju tas-sena elfejn, tnejn u għoxrin (2022)*

(kopja ta' liema qieghda tigi hawn annessa u mmarkata bħala 'Dok MS2', is-soċjeta esponenti interpellat lill-intimat Marius Silverius Stanescu sabiex jaffetwa pagamenti ta' arretrati ta' ħlas ta' kera;

6. Illi minkejja t-tentattivi kollha fir-residenza tal-intimat inkluż wara l-ħin legali, l-intimat ma giex notifikat;
7. Illi oltre' l-interpellazzjoni uffiċjali lill-intimat kif fuq premess, is-soċjeta esponenti interpellat verbalment lill-intimat u talbitu jħallas l-ammonti ta' kera dovuti iżda l-intimat baqa' inadempjenti;
8. Illi l-kuntratt ta' lokazzjoni fī klawżola numru 10.2 jispecifika wkoll illi f'każ illi l-Inkwilin ikun moruż fil-ħlas tal-kera, il-partijiet jaqblu illi l-Inkwilin jibda jehel penali ta' tletin euro (€30.00) għal kull ġurnata illi fīha jkun moruż;
9. Illi b'hekk l-intimat huwa wkoll debitur tas-soċjeta esponenti fil-ammont ulterjuri ta' sebat elef, disgħa mijha u ħamsin Euro (€7,950) rappreżentati penali skont il-kuntratt;
10. Illi fil-ġurnata prezenti l-kuntratt huwa tterminat u l-pussess tal-fond ġie mgħoddi lura lis-soċjeta esponenti.
11. Illi Francis Gauci bħala direttur tas-soċjeta esponenti jiddikjara li jaf personalment bil-fatti kollha dikjarati u li għalhekk kella ssir din il-kawza;

Għalhekk u tenut kont tal-premess, is-soċċjeta' esponenti qiegħda titlob lil dan l-Onorabbli Bord, prevja kull dikjarazzjoni u provvediment li huwa jidhirlu xieraq u opportun sabiex:

- i) *Jiddikjara u jsib lill-intimat responsabbi għal īħlas tal-kera bħala ammont cert, likwidu u dovut ta' disat elef, ġames mijha u għoxrin Euro (€9,520)*
- ii) *Jordna lill-intimat debitur tas-soċċjeta jħallas l-ammont ta' disat elef, ġames mijha u għoxrin Euro (€9,520) rappreżentanti l-arretrati tal-kera skont il-Kuntratt;*
- iii) *Jordna lill-intimat debitur tas-soċċjeta fl-ammont ta' sebat elef, disgħha mijha u ġamsin Euro (€7,950) rappreżżentati penali skont il-Kuntratt;*
- iv) *Jikkundanna lill-intimat iħallas lis-soċċjeta esponenti, bl-imghaxijiet legali mid-data ta' kull dekadenza tal-kera;*

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li minn issa huwa nġunt għas-subizzjoni

Ra l-assenjazzjonijiet tal-kawži u doveri maħruġa mill-Uffiċju tal-Prim' Imħallef tas-16 ta' Mejju 2023, permezz ta' liema din il-kawża ġiet assenjata lil dan il-Bord kif issa presedut².

Ra d-digriet ta' dan il-Bord tal-5 ta' Ĝunju 2023³ fejn spjega li r-rikors kien ġie a konjizzjoni tiegħi fit-2 ta' Ĝunju 2023.

Ra li l-intimat ġie debitament notifikat⁴ iżda la ressaq risposta⁵ u lanqas deher għax waħda mis-seduti.

² A fol 16 et seq tal-proċess.

³ A fol 18 tal-proċess.

⁴ Permezz tal-proċedura tal-affiżżjoni u pubblikazzjoni.

⁵ Ara verbali tat-28 ta' Frar 2024.

Sema' x-xhieda ta' Francis Gauci⁶, u ta' Kevin Sciberras⁷, it-tnejn mogħtija fis-seduta tat-28 ta' Frar 2024. Dakinhar seħħet it-trattazzjoni finali⁸ u l-kawża thalliet għas-sentenza.

Ikkunsidra;

Illi kif jirriżulta mill-iter processwali hawn fuq riprodott, l-intimat, għad li ġie debitament notifikat, kien totalment karenti, u dan billi naqas milli jiġi preżenta risposta formal u anke milli jidher quddiem dan il-Bord fl-udjenzi kollha li nżammu tul is-smiegħ ta' din il-kawża.

Illi b'mod naturali, dan in-nuqqas ta' parteċipazzjoni fil-process ġudizzjarju fit-tista' jkun ta' ghajjnuna għalih. Wara kollox, huwa ben risaput illi d-disponibilita' tal-provi hija mħollija fil-poter dispożittiv tal-parti⁹, u dan il-Bord, certament ma jistax issa jagħmel dak li kien jispetta lill-intimat jagħmel fil-kawża, anke għaliex

⁶ A fol 34 et seq tal-proċess.

⁷ A fol 37 et seq tal-proċess.

⁸ Debitament registrata u traskritta u tibda a fol 40 tal-proċess.

⁹ Kif tajjeb jgħid il-ġurista Francesco Ricci fl-opra tiegħu **Commento al Codice di Procedura Civile Italiano** “Il convenuto può difendersi in doppio modo; respingendo cioè semplicemente le contrarie pretese, ovvero elevando altre pretese che elidano quelle dell’attore. Nella prima ipotesi, nulla afferra, ma nega quanto ha aserito l’attore; quindi a lui non può farsi carico di prova alcuna. Nella seconda invece, il convenuto non solo nega, ma afferma a sua volta; ed è giusto che tale affermazione, in omaggio al principio d’eguaglianza, non proca effetto se non sia provata” – Vol II, Delle Prove, Delle Sentenze e Dei Mezzi Per Impugnarle, Eugenio e Filippo Cammelli, 1886, a fol 9. Mix-xena lokali mbagħad issir referenza għas-sentenza flismijiet **Carmelo Bezzina et vs John Portelli et**, (App Ċiv Nru: 1934/2005/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar it-30 ta' Mejju 2007 fejn ġie mfakkár hekk: “Ma jidherx li hemm ghafnejn jigi ripetut illi f’ kull dialettika processwali hu mħolli fil-poter eskluziv u dispositiv tal-parti l-prova li tixtieq tipproduc i u jekk hu veru li l-gudikant irid jiddeċiedi in bazi ghall-provi sottoposti lilu, il-principju imperanti jibqa’ dak generali fis-sens li l-oneru talprova jaggrava dejjem fuq il-parti li tallega, sija għas-sostenn tad-domanda, sija għat-tishħiha ta’ l-eccezzjoni.” Issir referenza wkoll għas-sentenza fl-ismijiet **Fallon Grech Blackman vs Lara Filletti**, (App Ċiv Nru: 474/2002/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar it-23 ta' Ġunju 2004 fejn dwar dan intqal hekk: “B’danakollu dan ma jfisserx, ukoll, illi kien hemm xi obbligu fuq it-Tribunal f’dan il-kaz li jikkonduci hu l-provi tal-partijiet.”

*qui culpa sua damnum sentit, non videtur sentire*¹⁰. Madanakollu, dan ma jfissirx li dan il-Bord huwa kostrett jaċċetta t-teżi tar-rikorrenti bis-sempliċi fatt li ma tiġix ppreżentata kontestazzjoni formal i bil-miktub¹¹.

Illi l-Bord jinsab sodisfatt bix-xhieda mressqa mis-soċjetà rikorrenti u bid-dokumenti eżebita, li naturalment baqgħu ma ġewx kontradetti. Il-Bord huwa wkoll sodisfatt bit-talba konċernanti l-penali billi l-klawżola relativa ġiet miftiehma għad-dewmien biss¹² u għalhekk ma hemmx lok li din tiġi mnaqqsa.

Għaldaqstant, il-Bord qiegħed jaqta' din il-vertenza billi

- 1) Jilqa' l-ewwel talba u jiddikjara li l-intimat huwa responsabbi għal īħlas tal-kera bhala ammont cert, likwidu u dovut ta' disat elef, hames mijha u għoxrin Euro (€9,520).

¹⁰ “Chi subisce un danno per propria colpa, non si considera averlo subito.” – Brocard 3983, **Dizionario Dei Termini Giuridici e Dei Brocardi Latini**, Edoardo Mori, VII ediz, 2011, a fol 37.

¹¹ F'dan ir-rigward il-Bord jagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Joseph Camilleri et vs Anthony Aquilina**, (App Nru 5/2015/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar id-9 ta' Novembru 2016 fejn intqal hekk: “Kif qorti għandha, “kull dritt tirileva, anke indipendentement mill-inizjattiva tal-parti konvenuta, in-nuqqas ta’ dawk l-elementi li jsostnu l-fundament tal-pretenzjoni tal-atturi. Dan jigri dejjem, ukoll fejn parti mharrka tkun fi stat kontumacjali.” (*Maria Concetta Pons vs Carmelo Degabriele*, 20 ta' Novembru 2009), l-istess dritt għandu l-Bord. B’żieda ma dan issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Maurice Borg et vs Robert Spiteri**, (App Nru: 137/2017) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) fit-18 ta' Ġunju 2018 fejn ġie rrimmarkat hekk: “Mad-daqqa ta’ għajn jidher li bl-artikolu 30 il-Bord għandu jdejh marbutin. Pero’ f’dan il-każ tressqu provi dokumentarji u xehed l-attur. Il-qorti ma tarax kif a bazi ta’ dawk il-fatti l-Bord seta’ jagħlaq għajnejh u jilqa’ t-talbiet kollha tar-rikorrenti qiesu xejn mhu xejn.” Wieħed huwa wkoll mistieden jara dak li ġie raġunat u ġie deċiż fis-sentenza fl-ismijiet **Michelangelo Camilleri vs Silvio Falzon**, (App 84/2012/1) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) nhar il-14 ta' Jannar 2015. Dan il-principju ġie ulterjorment imħaddan minn dan il-Bord fis-sentenza tiegħi fl-ismijiet **Emanuel Garzia et vs Paul Ellul**, (Rik Nru: 232/2020) mogħtija nhar il-25 ta' Marzu 2024.

¹² Artikolu 1122 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta’ Malta. Sa fejn hekk applikabbli, wieħed huwa mistieden jara dak raġunat u deċiż fis-sentenza fl-ismijiet **Rowena Mamo vs Landgate Limited et**, (App Ċiv Nru: 770/2012) mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri) nhar il-25 ta’ Frar 2021.

- 2) Jilqa' t-tieni u r-raba' talba u b'hekk jordna li l-intimat iħallas lis-soċjetà rikorrenti l-ammont ta' disat elef, ġumes mijja u għoxrin Euro (€9,520) bl-imgħax legali minn kull skadenza ta' kera relativa sad-data tal-pagament effettiv.
- 3) Jilqa' t-tielet talba u jordna li l-intimat iħallas l-ammont ta' sebat elef, disa' mijja u ġamsin Euro (€7,950) rappreżentati penali skont il-kuntratt, bl-imgħax legali mid-data ta' din is-sentenza sad-data tal-pagament effettiv.

L-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri jitħallsu mill-intimat¹³.

Dr Joseph Gatt LL.D.
Magistrat

Annalise Spiteri
Deputat Registratur

¹³ Huwa minnu li dawn ma ġewx mitluba fir-rikors promotur, madanakollu, bl-operazzjoni tal-artikolu 177 tal-Kapitolo 12 tal-Ligijiet ta' Malta dawn għandhom u qiegħdin jiġu meqjusa.